

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเครื่องมือในการเข้าถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานเป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในโอกาสต่าง ๆ ระหว่าง พ.ศ.2489-2529 รวม 41 ปี โดยแบ่งตามระบบจัดหมู่แบบทศนิยมควิวี แบ่งครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 พร้อมทั้งจัดทำครรชนี เพื่อให้คนพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสได้ง่ายสะดวกและรวดเร็ว โดยรวบรวมพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสจากหนังสือประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่สำนักราชเลขาธิการจัดพิมพ์ จำนวน 25 เอ็ม หน่วยงานและบุคคลอื่น ๆ จัดพิมพ์ จำนวน 38 เอ็ม รวมทั้งหมก 63 เอ็ม รวมพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งหมด 2140 องค์ แยกเป็นพระบรมราโชวาท 935 องค์ พระราชดำรัส 1205 องค์ และเป็นพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่พิมพ์เผยแพร่แล้ว 2104 องค์ ยังมีได้พิมพ์เผยแพร่ 36 องค์ ใช้แบบบันทึกข้อมูลเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสจะมีมากที่สุดในทางคานจริยศาสตร์

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สรุปผลได้ตามวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ

1. การสร้างเครื่องมือในการเข้าถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส โดยระบบจัดหมู่แบบทศนิยมควิวี

2. การจัดทำครรชนี

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. จากการสร้างเครื่องมือในการเข้าถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยแบ่งตามระบบจัดหมู่แบบทศนิยม คือ พบว่า เมื่อใช้การแบ่งครั้งที่ 1 ในการเข้าถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสมีเนื้อหาครอบคลุมหมวดความรู้ทั้ง 10 หมวดใหญ่ โดยมีความถี่เนื้อหาในหมวด 300 สังคมศาสตร์มากที่สุด 1362 ครั้ง (63.65%) เนื้อหาที่มีความถี่น้อยลงมาตามลำดับ ได้แก่ หมวด 100 ปรัชญาและวิชาที่เกี่ยวข้อง 381 ครั้ง (17.80%) หมวด 600 เทคโนโลยี (วิทยาศาสตร์ประยุกต์) 119 ครั้ง (5.56%) หมวด 200 ศาสนา 87 ครั้ง (4.07%) หมวด 900 ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ทั่วไป 81 ครั้ง (3.79%) หมวด 700 ศิลปกรรม 63 ครั้ง (2.94%) หมวด 000 สารวิทยา 30 ครั้ง (1.40%) หมวด 500 วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ 12 ครั้ง (0.56%) หมวด 800 วรรณคดี 3 ครั้ง (0.14%) และหมวด 400 ภาษา ความถี่น้อยที่สุด 2 ครั้ง (0.09%) เมื่อพิจารณาเฉพาะเนื้อหาพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำรัสอย่างใดอย่างหนึ่ง พบว่า พระบรมราโชวาทมีเนื้อหาครอบคลุมหมวดความรู้ทั้ง 10 หมวดใหญ่เช่นกัน โดยมีเนื้อหา หมวด 300 สังคมศาสตร์มากที่สุด ความถี่ 530 ครั้ง (56.69%) และหมวด 500 วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ ความถี่น้อยที่สุด 1 ครั้ง (0.11%) ส่วนพระราชดำรัสมีเนื้อหาเพียง 9 หมวดใหญ่ เนื้อหาที่มีความถี่มากที่สุด คือ หมวด 300 สังคมศาสตร์ 832 ครั้ง (69.05%) เนื้อหาที่น้อยที่สุด คือ หมวด 800 วรรณคดี ความถี่ 1 ครั้ง (0.08%) เนื้อหาที่ไม่ปรากฏ คือ หมวด 400 ภาษา

เมื่อใช้การแบ่งครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส ปรากฏว่า พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสมีเนื้อหาในหมวดย่อยและหมู่ย่อยต่าง ๆ ดังนี้

หมวด 000 สารวิทยา ในการแบ่งครั้งที่ 2 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสมีเนื้อหา 4 หมวดย่อย โดยมีเนื้อหาของกิจการทั่วไป และพิพิธภัณฑวิทยา มากที่สุด ความถี่ 11 ครั้ง (36.67%) รองลงมา คือ เนื้อหาสารานุกรมทั่วไป ความถี่ 10 ครั้ง (33.33%) เนื้อหาที่น้อยที่สุด คือ บรรณารักษศาสตร์และสนเทศศาสตร์ ความถี่ 3 ครั้ง (10.00%) เมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำรัส ปรากฏว่า พระบรมราโชวาทมีเนื้อหาวารสารศาสตร์ การจัดพิมพ์

หนังสือพิมพ์มากที่สุด ความถี่ 4 ครั้ง (40%) และมีเนื้อหาบรรณารักษศาสตร์และสนเทศศาสตร์น้อยที่สุด ความถี่ 1 ครั้ง (10%) พระราชดำรัสมีเนื้อหาองค์การทั่วไปและพิพิธภัณฑ์วิทยา มากที่สุด ความถี่ 9 ครั้ง (45%) มีเนื้อหาวารสารศาสตร์ การจัดพิมพ์ หนังสือพิมพ์ และบรรณารักษศาสตร์และสนเทศศาสตร์น้อยที่สุด ความถี่ 2 ครั้ง (10%) ในการแบ่งครั้งที่ 3 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสมีความถี่เนื้อหา 6 หมู่ย่อย โดยมีเนื้อหาสารานุกรมทั่วไปภาษาอื่น ๆ มากที่สุด ความถี่ 10 ครั้ง (33.33%) รองลงมา คือ เนื้อหาพิพิธภัณฑ์วิทยา ความถี่ 8 ครั้ง (26.67%) เนื้อหาน้อยที่สุด คือ องค์การต่าง ๆ และพิพิธภัณฑ์วิทยา ความถี่ 1 ครั้ง (03.33%) แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำรัส ปรากฏว่า พระบรมราโชวาทมีเนื้อหาวารสารศาสตร์ การจัดพิมพ์ หนังสือพิมพ์มากที่สุด ความถี่ 4 ครั้ง (40%) และมีเนื้อหาบรรณารักษศาสตร์และสนเทศศาสตร์ องค์การต่าง ๆ ในส่วนอื่น ๆ ของโลกและพิพิธภัณฑ์วิทยา น้อยที่สุด ความถี่ 1 ครั้ง (10%) พระราชดำรัสมีเนื้อหามากที่สุดเท่ากับ 2 เนื้อหา คือ สารานุกรมทั่วไปภาษาอื่น ๆ และพิพิธภัณฑ์วิทยา ความถี่ 7 ครั้ง (35%) และมีเนื้อหา องค์การต่าง ๆ และพิพิธภัณฑ์วิทยา องค์การต่าง ๆ ในส่วนอื่น ๆ ของโลกน้อยที่สุด ความถี่เนื้อหาละ 1 ครั้ง (5%)

หมวด 100 ประชุม ในการแบ่งครั้งที่ 2 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส มีเนื้อหา 2 หมวดย่อย คือ จริยศาสตร์ (ปรัชญาจริยธรรม) ความถี่ 380 ครั้ง (99.74%) และจิตวิทยา ความถี่ 1 ครั้ง (0.26%) เมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำรัส ปรากฏว่า พระบรมราโชวาท มีเนื้อหาเพียงเนื้อหาเดียว คือ จริยศาสตร์ (ปรัชญาจริยธรรม) ความถี่ 252 ครั้ง (100%) พระราชดำรัสมีเนื้อหา 2 เนื้อหา คือ จริยศาสตร์ (ปรัชญาจริยธรรม) ความถี่ 128 ครั้ง (99.22%) และ จิตวิทยา ความถี่ 1 ครั้ง (0.78%) ในการแบ่งครั้งที่ 3 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส มีเนื้อหา 3 หมู่ย่อย โดยมีเนื้อหาจริยธรรมของวิชาชีพและอาชีพมากที่สุด ความถี่ 226 ครั้ง (59.32%) รองลงมา คือ เนื้อหาจริยธรรมของความสัมพันธ์ทางการเมือง ความถี่ 154 ครั้ง (40.42%) เนื้อหาน้อยที่สุด คือ จิตวิทยา ความถี่ 1 ครั้ง (0.26%) และเมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำรัส ปรากฏว่า พระบรมราโชวาท มีเนื้อหา 2 เนื้อหา คือ จริยธรรมของวิชาชีพและอาชีพ ความถี่ 202 ครั้ง (80.16%) จริยธรรมของความสัมพันธ์ทางการเมือง ความถี่ 50 ครั้ง

(19.84%) พระราชดำรัสมีเนื้อหา จริยธรรมของความสัมพันธ์ทางการเมืองมากที่สุด ความถี่ 104 ครั้ง (80.62%) เนื้อหาที่น้อยที่สุด คือ จิตวิทยา ความถี่ 1 ครั้ง (0.78%)

หมวด 200 ศาสนา ในการแบ่งครั้งที่ 2 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส มีเนื้อหา 3 หมวดย่อย โดยมีเนื้อหา ศาสนาอื่น ๆ และศาสนาเปรียบเทียบมากที่สุด ความถี่ 76 ครั้ง (87.35%) รองลงมา คือ เนื้อหา ศาสนาธรรมชาติ ความถี่ 8 ครั้ง (9.20%) เนื้อหาที่น้อยที่สุด คือ ศาสนา ความถี่ 3 ครั้ง (3.45%) และเมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำรัส ปรากฏว่า พระบรมราโชวาท มีเนื้อหา ศาสนาอื่น ๆ และศาสนาเปรียบเทียบมากที่สุด ความถี่ 23 ครั้ง (85.18%) มีเนื้อหา ศาสนาและศาสนาธรรมชาติที่น้อยที่สุด เท่ากัน 2 เนื้อหา ความถี่เนื้อหาละ 2 ครั้ง (7.41%) พระราชดำรัสมีเนื้อหา ศาสนาอื่น ๆ และศาสนาเปรียบเทียบมากที่สุดเช่นกัน ความถี่ 53 ครั้ง (88.33%) เนื้อหาที่น้อยที่สุด คือ ศาสนา ความถี่ 1 ครั้ง (1.67%) ในการแบ่งครั้งที่ 3 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส มีเนื้อหา 5 หมวดย่อย โดยมี เนื้อหาศาสนาต่าง ๆ ที่กำเนิดจากประเทศอินเดียมากที่สุด ความถี่ 55 ครั้ง (63.22%) รองลงมา คือ เนื้อหา ศาสนาอิสลามและศาสนาที่กำเนิดจากศาสนาอิสลาม ความถี่ 21 ครั้ง (24.14%) เนื้อหาที่น้อยที่สุด คือ ปรัชญาของคริสตศาสนา ความถี่ 1 ครั้ง (1.15%) เมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำรัส ปรากฏว่า พระบรมราโชวาท มีเนื้อหา ศาสนาต่าง ๆ ที่กำเนิดจากประเทศอินเดียมากที่สุด ความถี่ 16 ครั้ง (59.26%) เนื้อหาที่น้อยที่สุดมี 2 เนื้อหา คือ ศาสนา ความถี่ และความชั่ว ความถี่ เนื้อหาละ 2 ครั้ง (7.41%) ส่วนพระราชดำรัส มีเนื้อหา ศาสนาต่าง ๆ ที่กำเนิดจากประเทศอินเดียมากที่สุด ความถี่ 39 ครั้ง (65%) เนื้อหาที่น้อยที่สุด คือ ปรัชญาของคริสตศาสนา ความถี่ 1 ครั้ง (1.67%)

หมวด 300 สังคมศาสตร์ ในการแบ่งครั้งที่ 2 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส มีเนื้อหา 7 หมวดย่อย โดยมีเนื้อหา รัฐศาสตร์ การเมือง มากที่สุด ความถี่ 463 ครั้ง (34%) รองลงมา คือ เนื้อหาปัญหาสังคม สวัสดิภาพสังคม ความถี่ 305 ครั้ง (22.39%) เนื้อหาที่น้อยที่สุด คือ การพาณิชย์ การสื่อสารและการขนส่ง ความถี่ 1 ครั้ง (0.07%) และเมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำรัส ปรากฏว่า พระบรมราโชวาท

มีเนื้อหาการศึกษามากที่สุด ความถี่ 203 ครั้ง (38.30%) มีเนื้อหาเศรษฐศาสตร์น้อยที่สุด ความถี่ 3 ครั้ง (0.57%) พระราชดำรัสมีเนื้อหาวิทยาศาสตร์ การเมืองมากที่สุด ความถี่ 443 ครั้ง (53.25%) เนื้อหาน้อยที่สุด คือ การพาณิชย์ การสื่อสาร การขนส่ง ความถี่ 1 ครั้ง (0.12%) ในการแบ่งครั้งที่ 3 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสมีเนื้อหา 21 หมู่อย่อย โดยมีเนื้อหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุด 444 ครั้ง (32.60%) รองลงมา คือ เนื้อหาศิลปและวิทยาศาสตร์การทหาร ความถี่ 151 ครั้ง (11.09%) เนื้อหาน้อยที่สุดมี 2 เนื้อหา คือ ทัศนสถาน การพาณิชย์ การสื่อสารและการขนส่ง ความถี่ 1 ครั้ง (0.07%) และเมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำรัสปรากฏว่า พระบรมราโชวาทมีเนื้อหาศิลปและวิทยาศาสตร์การทหารมากที่สุด ความถี่ 118 ครั้ง (22.26%) และมีเนื้อหาการบอกและทัศนสถานน้อยที่สุด ความถี่เนื้อหาละ 1 ครั้ง (0.19%) พระราชดำรัสมีเนื้อหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุด ความถี่ 426 ครั้ง (51.20%) เนื้อหาน้อยที่สุด คือ วิทยาศาสตร์ การเมือง การศึกษาผู้ใหญ่ และการพาณิชย์ การสื่อสาร การขนส่ง มีความถี่เนื้อหาละ 1 ครั้ง (0.12%)

หมวด 400 ภาษา ในการแบ่งครั้งที่ 2 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสมีเนื้อหาในหมวดย่อยเพียงหมวดย่อยเดียว คือ ภาษาอื่น ๆ ความถี่ 2 ครั้ง (100%) และเมื่อพิจารณาพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำรัส ปรากฏว่า พระบรมราโชวาทมีความถี่เนื้อหาภาษาอื่น ๆ ความถี่ 2 ครั้ง (100%) และไม่ปรากฏเนื้อหาพระราชดำรัส ในการแบ่งครั้งที่ 3 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส ซึ่งมีเนื้อหาเพียงหมวดย่อยเดียว คือ ภาษาของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความถี่ 2 ครั้ง (100%)

หมวด 500 วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ ในการแบ่งครั้งที่ 2 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสมีเนื้อหา 3 หมวดย่อย โดยมีเนื้อหาวิทยาศาสตร์ของโลกและของดาวอื่น ๆ มากที่สุด ความถี่ 7 ครั้ง (58.33%) รองลงมา คือ เนื้อหาวิทยาศาสตร์ ความถี่ 3 ครั้ง (25%) เนื้อหาน้อยที่สุด คือ คาราศาสตร์และวิชาที่สัมพันธ์กัน ความถี่ 2 ครั้ง (16.67%) และเมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำรัส ปรากฏว่า พระบรมราโชวาทมีเนื้อหาวิทยาศาสตร์ของโลกและของดาวอื่น ๆ เพียงเนื้อหาเดียว ความถี่ 1 ครั้ง (100%) พระราชดำรัสมีเนื้อหาวิทยาศาสตร์ของโลกและของดาวอื่น ๆ มากที่สุด ความถี่ 6 ครั้ง (54.55%) และมีเนื้อหาการดาราศาสตร์และวิชาที่สัมพันธ์กัน

น้อยที่สุด ความถี่ 2 ครั้ง (18.18%) ในการแบ่งครั้งที่ 3 พระบรมราโชวาทและพระราชดำริมีเนื้อหา 3 หมู่อ้อย โดยมีเนื้อหาขวัญวิทยากายภาพและขวัญวิทยาพลศาสตร์มากที่สุด ความถี่ 7 ครั้ง (57.33%) รองลงมา คือ เนื้อหา วิทยาศาสตร์ ความถี่ 3 ครั้ง (25%) เนื้อหาน้อยที่สุด คือ คาราศาสตร์พรรณาคความถี่ 2 ครั้ง (16.67%) เมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำริ ปรากฏว่า พระบรมราโชวาทมีเนื้อหาเดียว คือ ขวัญวิทยากายภาพและขวัญวิทยาพลศาสตร์ ความถี่ 1 ครั้ง (100%) ส่วนพระราชดำริมีเนื้อหา ขวัญวิทยากายภาพและขวัญวิทยาพลศาสตร์มากที่สุด ความถี่ 6 ครั้ง (54.55%) เนื้อหาน้อยที่สุด คือ คาราศาสตร์พรรณาคความถี่ 2 ครั้ง (18.18%)

หมวด 600 เทคโนโลยี (วิทยาศาสตร์ประยุกต์) ในการแบ่งครั้งที่ 2 พระบรมราโชวาทและพระราชดำริมีเนื้อหา 6 หมู่อ้อย โดยมีเนื้อหา แพทยศาสตร์มากที่สุด ความถี่ 44 ครั้ง (36.97%) รองลงมา คือ เนื้อหาเกษตรศาสตร์และเรื่องที่เกี่ยวข้อง ความถี่ 36 ครั้ง (30.25%) เนื้อหาน้อยที่สุด คือ การจัดการธุรกิจ ความถี่ 2 ครั้ง (01.68%) เมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำริ ปรากฏว่า พระบรมราโชวาทมีเนื้อหา แพทยศาสตร์ เกษตรศาสตร์และเรื่องที่เกี่ยวข้อง มากที่สุดเท่ากัน 2 เนื้อหา ความถี่เนื้อหาละ 23 ครั้ง (33.82%) เนื้อหาน้อยที่สุด คือ เทคโนโลยี (วิทยาศาสตร์ประยุกต์) ความถี่ 8 ครั้ง (11.77%) พระราชดำริมีเนื้อหา แพทยศาสตร์มากที่สุด ความถี่ 21 ครั้ง (41.18%) และเนื้อหาน้อยที่สุด คือ การจัดการธุรกิจ ความถี่ 2 ครั้ง (03.92%) ในการแบ่งครั้งที่ 3 พระบรมราโชวาทและพระราชดำริมีเนื้อหา 9 หมู่อ้อย โดยมีเนื้อหา เกษตรศาสตร์และเรื่องที่เกี่ยวข้องมากที่สุด ความถี่ 36 ครั้ง (30.25%) รองลงมา คือ เนื้อหา แพทยศาสตร์ ความถี่ 30 ครั้ง (25.21%) เนื้อหาน้อยที่สุดมี 2 เนื้อหา คือ สุขวิทยาทั่วไปและสุขวิทยาส่วนบุคคล การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ความถี่เนื้อหาละ 2 ครั้ง (01.68%) และเมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำริ ปรากฏว่า พระบรมราโชวาทมีเนื้อหา เกษตรศาสตร์และเรื่องที่เกี่ยวข้องมากที่สุด ความถี่ 23 ครั้ง (33.82%) เนื้อหาน้อยที่สุดเท่ากันมี 2 เนื้อหา คือ สุขวิทยาทั่วไปและสุขวิทยาส่วนบุคคล และการสาธารณสุข ความถี่เนื้อหาละ 1 ครั้ง (01.47%) พระราชดำริมีเนื้อหา เกษตรศาสตร์และเรื่องที่เกี่ยวข้องมากที่สุด ความถี่ 13 ครั้ง (25.49%) เนื้อหาน้อย

ที่สุด คือ สุขวิทยาทั่วไปและสุขวิทยาส่วนบุคคล ความถี่ 1 ครั้ง (01.96%)

หมวด 700 ศิลปกรรม ในการแบ่งครั้งที่ 2 พระบรมราชาโฆวาทและพระราชคาร์สิมีความถี่เนื้อหา 5 หมวดย่อย โดยมีเนื้อหาศิลปการปั้นเชิงและศิลปการแสดงมากที่สุด ความถี่ 46 ครั้ง (73.02%) รองลงมา คือ เนื้อหา คุรียางคศิลป์ ความถี่ 8 ครั้ง (12.70%) เนื้อหาที่น้อยที่สุด คือ การวาดเขียน มัณฑศิลป์และจุลศิลป์ ความถี่ 1 ครั้ง (01.59%) และเมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราชาโฆวาทหรือพระราชคาร์สิปรากฏว่า พระบรมราชาโฆวาท มีเนื้อหาศิลปการปั้นเชิงและศิลปการแสดงมากที่สุด ความถี่ 22 ครั้ง (75.86%) เนื้อหาที่น้อยที่สุดเท่ากันมี 2 เนื้อหา คือ ศิลปกรรม การถ่ายภาพและภาพถ่าย ความถี่เนื้อหาละ 2 ครั้ง (06.90%) พระราชคาร์สิ มีเนื้อหาศิลปการปั้นเชิงและศิลปการแสดงมากที่สุด ความถี่ 24 ครั้ง (70.59%) เนื้อหาที่น้อยที่สุด คือ การวาดเขียน มัณฑศิลป์และจุลศิลป์ ความถี่ 1 ครั้ง (02.94%) ในการแบ่งครั้งที่ 3 พระบรมราชาโฆวาทและพระราชคาร์สิ มีเนื้อหา ศิลปการปั้นเชิงและศิลปการแสดงมากที่สุด ความถี่ 46 ครั้ง (73.20%) รองลงมา คือ เนื้อหา คุรียางคศิลป์ ความถี่ 8 ครั้ง (12.70%) เนื้อหาที่น้อยที่สุด คือ ศิลปกรรมสิ่งทอและศิลปหัตถกรรมต่าง ๆ ความถี่ 1 ครั้ง (01.59%) และเมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราชาโฆวาทหรือพระราชคาร์สิปรากฏว่า พระบรมราชาโฆวาท มีเนื้อหา ศิลปการปั้นเชิงและศิลปการแสดงมากที่สุด ความถี่ 22 ครั้ง (75.86%) เนื้อหาที่น้อยที่สุดเท่ากันมี 2 เนื้อหา คือ ศิลปกรรม การถ่ายภาพและภาพถ่าย ความถี่เนื้อหาละ 2 ครั้ง (06.90%) ส่วนพระราชคาร์สิมีเนื้อหาศิลปการปั้นเชิงและศิลปการแสดงมากที่สุด ความถี่ 24 ครั้ง (70.59%) เนื้อหาที่น้อยที่สุด คือ ศิลปกรรมสิ่งทอและศิลปหัตถกรรมต่าง ๆ ความถี่ 1 ครั้ง (02.94%)

หมวด 800 วรรณคดี ในการแบ่งครั้งที่ 2 พระบรมราชาโฆวาทและพระราชคาร์สิ มีเนื้อหาในหมวดย่อยเพียงเนื้อหาเดียว คือ วรรณคดี ความถี่ 3 ครั้ง (100%) และเมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราชาโฆวาทหรือพระราชคาร์สิ ปรากฏว่า ทั้งพระบรมราชาโฆวาท พระราชคาร์สิ ก็มีเนื้อหาในหมวดย่อยเพียงหมวดย่อยเดียว คือ วรรณคดี โดยพระบรมราชาโฆวาท มีความถี่ 2 ครั้ง (100%) พระราชคาร์สิมีความถี่ 1 ครั้ง (100%) ในการแบ่งครั้งที่ 3 พระบรมราชาโฆวาทและพระราชคาร์สิมีความถี่เนื้อหาเพียงเนื้อหาเดียว คือ ศิลปการประพันธ์และชุมนุมบันเทิง ความถี่ 3 ครั้ง (100%) พระบรมราชาโฆวาท พระราช

คำรัส ก็มีเนื้อหาเพียงเนื้อหาเดียว คือ ศิลปการประพันธ์และชุมนุมบันเทิง ความถี่ 2 ครั้ง (100%) และ 1 ครั้ง (100%) ตามลำดับ

หมวด 900 ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ทั่วไป ในการแบ่งครั้งที่ 2 พระบรมราชาไชวาทและพระราชคำรัสมีเนื้อหา ชิวประวัติ วงศ์ตระกูล เครื่องราชอิสริยาภรณ์มากที่สุด ความถี่ 79 ครั้ง (97.53%) รองลงมาคือ เนื้อหาภูมิศาสตร์ทั่วไป การท่องเที่ยว ความถี่ 2 ครั้ง (02.47%) และเมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราชาไชวาทหรือพระราชคำรัส ปรากฏว่า พระบรมราชาไชวาทมีเนื้อหา 2 เนื้อหา คือ ชิวประวัติ วงศ์ตระกูล ความถี่ 12 ครั้ง (85.71%) ภูมิศาสตร์ทั่วไป การท่องเที่ยว ความถี่ 2 ครั้ง (14.29%) พระราชคำรัส มีเนื้อหาเพียงเนื้อหาเดียว คือ ชิวประวัติ วงศ์ตระกูล ความถี่ 67 ครั้ง (100%) ในการแบ่งครั้งที่ 3 พระบรมราชาไชวาทและพระราชคำรัสมีเนื้อหาใน 3 หมู่อ้อย โดยมี เนื้อหาชิวประวัติ วงศ์ตระกูล มากที่สุด ความถี่ 78 ครั้ง (96.30%) รองลงมา คือ เนื้อหาภูมิศาสตร์ทั่วไป การท่องเที่ยว ทวีปเอเชีย ความถี่ 2 ครั้ง (02.47%) และ เนื้อหาที่น้อยที่สุด คือ วงศ์ตระกูล ชื่อ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ความถี่ 1 ครั้ง (01.23%) เมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราชาไชวาทหรือพระราชคำรัส ปรากฏว่า พระบรมราชาไชวาท มีเนื้อหาเพียง 2 เนื้อหา คือ ชิวประวัติ วงศ์ตระกูล ความถี่ 12 ครั้ง (85.71%) ภูมิศาสตร์ทั่วไป การท่องเที่ยว ทวีปเอเชีย ความถี่ 2 ครั้ง (14.29%) ส่วนพระราชคำรัส มีเนื้อหา 2 เนื้อหา คือ ชิวประวัติ ความถี่ 66 ครั้ง (98.51%) และวงศ์ตระกูล ชื่อ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ความถี่ 1 ครั้ง (01.49%)

จากการเข้าถึงพระบรมราชาไชวาทและพระราชคำรัสโดยการแบ่งครั้งที่ 3 ในหมวดต่าง ๆ เมื่อนำมาจัดลำดับ ปรากฏว่า พระบรมราชาไชวาทและพระราชคำรัสในหมู่อ้อยที่มีความถี่เนื้อหาตั้งแต่ 50 ครั้งขึ้นไป มี 8 เนื้อหา โดยมีเนื้อหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุด ความถี่ 426 ครั้ง รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ เนื้อหาจริยธรรมของวิชาชีพและอาชีพ ความถี่ 202 ครั้ง จริยธรรมของความสัมพันธ์ทางการเมือง ความถี่ 154 ครั้ง ศิลปและวิทยาศาสตร์การทหาร ความถี่ 118 ครั้ง สมาคมเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ความถี่ 94 ครั้ง โรงเรียน ความถี่ 81 ครั้ง ชิวประวัติ ความถี่ 66 ครั้ง และการศึกษา ความถี่ 59 ครั้ง เมื่อพิจารณาเฉพาะพระบรมราชาไชวาทหรือพระราชคำรัส ปรากฏว่า พระบรมราชาไชวาทมีความถี่ตั้งแต่ 50 ครั้งขึ้นไป มีจำนวน 5 เนื้อหา โดยมีเนื้อหาจริยธรรมของวิชาชีพและอาชีพมากที่สุด ความถี่ 202 ครั้ง จริยธรรมของความสัมพันธ์

ทางการเมืองน้อยที่สุด ความถี่ 50 ครั้ง พระราชดำรัสที่มีความถี่เนื้อหาตั้งแต่ 50 ครั้งขึ้นไป มี 4 เนื้อหา โดยมีเนื้อหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุด ความถี่ 426 ครั้ง และเนื้อหา ชีวประวัติ วงศ์ตระกูล น้อยที่สุด ความถี่ 66 ครั้ง

2. การจัดทำครรชนี จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือช่วยคนพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่ไต่แบ่งหมวดหมู่ตามระบบจัดหมู่แบบทศนิยมทิวอี้ ครั้งที่ 3 จำนวน 57 หมู่ย่อยในสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ประกอบด้วย

2.1 ครรชนีเรื่อง ประกอบด้วยหัวเรื่องสำหรับคนพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส จำนวน 486 หัวเรื่อง จัดลำดับตามอักษรของหัวเรื่อง พร้อมจัดทำรายการเรียง คู่มือ และดูเพิ่มเติม สำหรับหัวเรื่องที่มีได้ใช้ไปยังหัวเรื่องที่เลือกให้และหัวเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันความคล้ายกัน ภายใต้หัวเรื่องแต่ละหัวเรื่องจัดลำดับพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส ตามวัน เดือน ปีที่พระราชทาน พร้อมระบุเล่มที่และหน้าที่พบพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสแต่ละองค์ไว้ด้วย

2.2 บรรณานุกรมหนังสือประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส จำนวน 63 เล่ม แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ หนังสือซึ่งจัดพิมพ์โดยสำนักราชเลขาธิการ จำนวน 29 เล่ม และหนังสือซึ่งจัดพิมพ์โดยบุคคลและหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 38 เล่ม จัดลำดับหนังสือแต่ละกลุ่มตามลำดับอักษรของชื่อเรื่อง พร้อมระบุห้องสมุดที่มีหนังสือเล่มนั้น ๆ

2.3 รายชื่อห้องสมุดที่เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล จำนวน 30 แห่ง จัดลำดับตามอักษร ยศของหน่วยงานที่ทรงสมุดดังกล่าว

ครรชนีนี้นำเสนอในภาคผนวก ง.

อภิปรายผล

จากงานวิจัยนี้ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างเครื่องมือในการเข้าถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ระหว่าง พ.ศ. 2489-2529 รวม 41 ปี มีจำนวนพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส ทั้งหมด 2140 องค์ โดยแบ่งตามระบบจัดหมู่แบบทศนิยมทิวอี้แบ่งครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 พร้อมทั้งจัดทำครรชนีเพื่อใช้กับคนพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสได้ง่ายสะดวกและรวดเร็ว โดยตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส

จะมีมากที่สุดทางด้านจริยศาสตร์นั้น จึงได้อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือในการเข้าถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยใช้ระบบจัดหมู่แบบทศนิยมควิวี และจัดทำกรรมวิธี

จากผลการวิจัย เมื่อใช้ระบบจัดหมู่แบบทศนิยมควิวีแบ่งครั้งที่ 1 เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสนั้น ปรากฏว่า เข้าถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสได้เพียงเนื้อหากว้าง ๆ ใน 10 หมวดใหญ่เท่านั้น เช่นเดียวกับงานวิจัยของ เบลิว พินซัสส์คา (2517) กุศล นาคะชาติ (2519) ผ่องพรรณ ลวานานท์ (2520) และพรธงาบ แยมบุญเรือง (2524) ซึ่งยังไม่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสได้สะดวก จึงมีการแบ่งครั้งที่ 2 เป็นเครื่องมือทำให้เข้าถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสในหมวดใหญ่ได้ถึง 34 หมวดย่อย แต่เนื่องจากเนื้อหาในบางหมวดย่อยมีความถี่สูง เช่น วิทยาศาสตร์ การแบ่งครั้งที่ 2 จึงยังไม่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงได้เพียงพอ และเมื่อใช้การแบ่งครั้งที่ 3 เป็นเครื่องมือ จึงทำให้เข้าถึงเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสได้ละเอียดถึง 57 หมูย่อย ซึ่งนับว่าเป็นการเข้าถึงที่ละเอียด ประกอบกับเมื่อได้จัดทำกรรมวิธี กรรมวิธีจะช่วยให้คนพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสในหมู่อย่าง ๆ ได้สะดวก รวดเร็ว และครบถ้วนยิ่งขึ้น เช่น พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสในหมู่อย่อยความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ยังคงมีความถี่สูงในการแบ่งครั้งที่ 3 จากการจัดทำกรรมวิธีจะมีหัวเรื่องถึง 79 หัวเรื่อง สำหรับคนพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสในหมู่อย่อยนี้และระบุแหล่งที่สามารถค้นพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสแต่ละองค์ไว้ด้วย ตามแนวทางในงานวิจัยของ เพ็ญทิมล เชี่ยวนาวิน (2521) และจินตนา เอกกคตาจิต (2524)

2. การทดสอบสมมติฐานที่ว่า พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสจะมีมากที่สุดทางด้านจริยศาสตร์

จากผลงานของการวิจัยพบว่า พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสมีมากที่สุดในเรื่องจริยศาสตร์ (จากการแบ่งครั้งที่ 2) ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานของการวิจัย และถ้าใช้การแบ่งครั้งที่ 3 พบว่า ในเรื่องจริยศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนความถี่

465 ครั้ง นั้นเป็นเนื้อหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุดถึง 446 ครั้ง และเกือบทั้งหมดในเนื้อหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นการพระราชทานพระราชดำรัส ซึ่งก็สอดคล้องตามความหมายของพระราชดำรัส ซึ่งหมายถึงคำพูดของพระมหากษัตริย์ที่พระราชทานโดยมิได้มุ่งหมายของการพระราชทานเพื่อการแนะนำ สั่งสอน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่ได้รับพระราชทานพระราชดำรัสในเนื้อหา คือ พระประมุข ประมุข หรือเอกอัครราชทูตของประเทศต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพระราชกรณียกิจทางการการต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือในการเสด็จพระราชดำเนินไปเจริญสัมพันธไมตรีกับประเทศต่าง ๆ ระหว่าง พ.ศ.2502-2510 รวมถึง 28 ประเทศ (ดูรายชื่อประเทศที่เสด็จพระราชดำเนินเยือนที่ ภาคผนวก ค) ในโอกาสที่ทรงต้อนรับพระราชอาคันตุกะซึ่งเป็นประมุขของประเทศต่าง ๆ ที่เสด็จพระราชดำเนินมาเยือนประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ.2497-2529 รวมทั้งสิ้นถึง 37 ครั้ง (ดูภาคผนวก ค) และในโอกาสที่เอกอัครราชทูตประเทศต่าง ๆ เข้าเฝ้าฯ ถวายอักษรสาส์นตราตั้งเมื่อจะเข้ามาประจำประเทศไทย ตลอดจนในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาที่พระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะทูตานุทูตประเทศต่าง ๆ เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพร ในโอกาสต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะพระราชทานพระราชดำรัสตอบและพระราชดำรัสตอบอยู่เสมอ และพระราชดำรัสที่พระราชทานนั้นจะมีเนื้อหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ เป็นสำคัญ

เนื้อหาอันค้ำรองลงมาของพระราชดำรัส คือ เนื้อหาจริยธรรมของความสัมพันธ์ทางการเมืองในหัวเรื่องความเป็นไทย ความสามัคคี หน้าที่พลเมือง ก็ยังพบอยู่ในพระราชดำรัสต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้สอดคล้องตามความหมายของพระราชดำรัส ซึ่ง ภาวาล มุนนาค (สัมภามณ) อธิบายไว้ความตอนหนึ่งว่า " . . . ในพระราชดำรัสทั้งหลายส่วนมากก็จะพระราชทานคำสั่งสอนสอดแทรกอยู่ด้วย เพราะในฐานะที่ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในจักรวรรดิวัตร 12 . . . " นั้นเอง

พระบรมราชาเฝ้าบาทและพระราชดำรัสที่มีเนื้อหาการรองลงมาจากเนื้อหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คือ จริยศาสตร์ (จากการแบ่งครั้งที่ 2) ซึ่งได้แก่ จริยธรรมของความสัมพันธ์ทางการเมืองในหัวเรื่องความสามัคคี ความเป็นไทย และจริยธรรมของ

วิชาชีพและอาชีพต่าง ๆ ในหัวเรื่องการทำงาน ภาวาส มุนนาค (2531: 18-19) กล่าวถึงเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสทั้ง 3 หัวเรื่อง ซึ่งมีจำนวนมากไว้ดังนี้

. . . เหนือที่ใครรวบรวมดู ก็จะเห็นใควาพระองค์ท่านทรงเน้นถึงเรื่องอะไรบ้าง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่ใครทรงเน้นถึงเรื่องเสรีภาพ สิทธิ หรืออำนาจ อธิปไตย แต่พระองค์ท่านเน้นถึงเรื่องความเป็นไทยว่า คนไทยเราไม่ได้อยู่ด้วยการที่วาน้ำทองมีอำนาจ แต่อยู่ฐานที่ฐานน้อง ฐานเพื่อน ฐานผู้ ฐานเด็ก ฐานผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ก็เป็นพี่แกผู้น้อย ผู้น้อยก็เหลือบแลผู้ใหญ่ว่าท่านจะช่วยเราอย่างไร เราพร้อมอกพร้อมใจกันปฏิบัติต่อกันใหญ่ถูกต้องตามหน้าที่ความเป็นผู้ใหญ่หรือผู้น้อย คือความเป็นไทยของเรา

ในส่วนที่สองซึ่งเกี่ยวกับพระบรมราโชวาทนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเน้นในเรื่องความสามัคคี ความสามัคคีในที่นี้ไม่ใทหมายความว่าพร้อมใจกันไม่ทะเลาะกับใคร หรือพร้อมใจกันไม่ทำชั่ว ความพร้อมที่กล่าวถึงนี้ทรงหมายความว่านักวิชาการทั้งหลายหรือกรรมกรทุกคนมีหน้าที่ต่อบ้านต่อเมืองก็ต้องทำหน้าที่ของตนพร้อมกัน แต่ละฝ่ายแต่ละพวกต้องประสานงานกัน วิชาการทุกอย่างต้องเชื่อมโยงกันหมด ต้องพร้อมกันอย่างที่ทางพระท่านเรียกว่า สมังคี คือถ้าไม่พร้อมแล้วผลสำเร็จก็ไม่เกิดขึ้น การจะพัฒนาบ้านของสร้างควมมั่นคงให้กับบ้านเมืองนั้น ถ้าไม่พร้อมกันทำ ไม่ช่วยกันทำ ไม่ประสานงานกัน ไม่ประสานประโยชน์ให้พร้อมเพรียง ก็ไม่สำเร็จผล

ในประการต่อไป พระองค์ท่านทรงเน้นถึงความมีสติไม่ให้วูวาม การจะทำอะไรนั้น ต้องทำให้เป็น เหตุเสียหน่อย คิดเสียมันจะทำให้มีสติคิดอะไรขึ้นมาได้ ซึ่งเป็นหลักของการทำงาน . . .

แต่ถาพิจารณาเฉพาะพระบรมราโชวาท สมมติฐานการวิจัยจะสอดคล้องกับผลการวิจัย เพราะพระบรมราโชวาทจะมีเนื้อหามากที่สุดทางด้านจริยศาสตร์ ทั้งจริยธรรมของความสัมพันธ์ทางการเมือง ในหัวเรื่องความสามัคคี ความเป็นไทยและจริยธรรมของวิชาชีพและอาชีพต่าง ๆ ในหัวเรื่อง การทำงาน สอดคล้องตามคำอธิบายของภาวาส มุนนาค ดังกล่าวมาแล้วข้างตน และภาวาส มุนนาค (2531: 17) ได้กล่าว

เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพระราชทานพระบรมราโชวาทไว้ความตอนหนึ่งว่า " . . .
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาทสั่งสอนคนทุกประเภท
ผู้คบทหาร ผู้คบข้าราชการ ผู้คบบัณฑิต นักศึกษา ก็แนะนำสั่งสอน
. . . "

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ มีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดเฉพาะ สำนักราชเลขาธิการ

1.1 จากผลการวิจัย ซึ่งได้วิจัยโดยใช้ระบบจัดหมู่แบบทศนิยมทวิอับ
แบ่งครั้งที่ 3 จึงน่าจะใช้เป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดเฉพาะ สำนักราชเลขาธิการ ในการ
จัดเก็บพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส โดยเฉพาะเมื่อจะมีการจัดเก็บเป็นองค์ ๆ
จะทำให้เข้าถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ห้องสมุดเฉพาะ สำนักราชเลขาธิการ ควรจัดให้มีการจัดพิมพ์ครรชน
พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสจากงานวิจัยนี้เผยแพร่ จัดทำให้ได้ครรชนเฉพาะวิชา
ที่สำคัญเล่มหนึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้คนที่ว่าพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส ทำให้
ค้นได้สะดวก รวดเร็ว และครบถ้วน รวมทั้งควรจัดจัดทำครรชนพระบรมราโชวาท
และพระราชดำรัสในปีต่อ ๆ ไป จากการวิจัยครั้งนี้

1.3 ห้องสมุดเฉพาะ สำนักราชเลขาธิการ ควรจัดใคร่เริ่มหรือเสนอ
แนะให้มีการจัดพิมพ์พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่ยังมิได้พิมพ์เผยแพร่ เพื่อให้การ
ศึกษาค้นคว้าพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสครบถ้วน และกว้างขวางยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดอื่น ๆ

2.1 ใช้ครรชนเป็นคู่มือในการให้บริการ สารนิเทศแก่ผู้คนที่ว่าพระบรม
ราโชวาทและพระราชดำรัส ทำให้ค้นได้สะดวก รวดเร็ว และครบถ้วน

2.2 ใช้บรรณานุกรมหนังสือประมวลพระบรมราชาโฆวาทและพระราชดำรัส ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกรณีในข้อ 2.1 เป็นแนวทางการจัดทำหนังสือประมวลพระบรมราชาโฆวาทและพระราชดำรัสเล่มที่ห้องสมุดฯ

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

ควรพิจารณานำผลงานวรรณกรรมของบุคคลสำคัญแต่ละคนที่มีปริมาณมากและหลากหลายด้วยเนื้อหา มาสร้างเครื่องมือในการเข้าถึง โดยใช้ระบบจัดหมู่แบบทัศนียมคิวอิ และจัดทำกรณีในแนวเกี่ยวกับการวิจัยนี้